تەوەرەی دەنگەکان سەبارەت بەکاری هەروەزی… ستاری چیمەنتۆ

کورتەیەك بۆ ناساندنی هەرەوەزی :

هەرەوەزی دیاردە و بوونێکی مێژوویی و جیهانیی هەیە، هەرچەندە زۆر جار ڕەنگ و دەنگی سەردەمی سەرھەڵدانەکەی خۆی گرتووە؛ هەندێك جار وەك خۆکۆمەکیی ئایینی گروپە ئایینی و ڕێڕەوییەکان دەرکەوتووە و هەندێك جار وەك خۆکۆمەکیی خێڵەکی و گوندەکان دەرکەوتووە و هەندێك جاریش وەك خۆبەسێی کۆمەڵە هاوچەرخەکان لە سەردەمی جەنگەکان و قاتوقڕیی وشکە ساڵەکان دەرکەوتووە، بەڵام لەنێو هەموو سەردەمەکان هەرەوەزی و بیرۆکە و ئاوەزی ژییانی هەرەوەزیی بەجۆرێك بوونی هەبووە .

لەنێو ئەم ڕۆژگارەش لە هەرێمی کوردستان خەریکە لەنێو دەروونی قەیرانە ئابووریی و کولتووریی و مۆڕاڵیی و ڕامیاریی و جەنگیی-سەربازییەکان بەجۆرێك هەروەزییەکان و بیرۆکەی هەرەوەزی کۆمەڵایەتیی وەك ئەڵتەرناتیڤێك خۆی دەردەخاتەوە. سایتی دەنگەکان وەك بڵندگۆی دەنگە ڕۆشنبیر و ڕەخنەگر و ناڕازی و بەهەڵوێستەکان بۆ ڕۆشنایی خستنە سەر مێژووی بزووتنەوە و بیرۆکە هەرەوەزییەکان لە هەرێمی کوردستان و ناوچەکە ئەم تەوەرەیەی بۆ گفتۆگۆ و لێدوان لەو بارەوە کردووەتەوە، بە هیوای سەرھەڵدان و دروستبوون و دروستکردنی دیالۆگ و لێدوانیی جەماوەریی و کۆمەڵایەتیی لەبارەی هەرەوەزی و بزووتنەوەی هەرەوەزی وەك ئەڵتەرناتیڤ.

لێرەدا بە زنجیرە وەڵامی نووسەران و چالاکوانانی بواری هەرەوەزی بڵاو دەکەینەوە.8

بەڕێز: ستاری چیمەنتۆ

دەنگەکان- سەرەتا ئەگەر بکرێت کورتەیەك لەبارەی ڕابووردووی چالاکی خۆت و ئاراستەی بیرکردنەوەت بۆ خوێنەران بگێڕیتەوە؟

من ناوم ستار حەمەعەلی لە ناو بەشێک لە هاوڕێ و دۆست و هەندێک لە میدیاکان و تۆڕی کۆمەڵایەتیی فەیسبوک دا بە ستاری چیمەنتۆ ناسراوم. لە سەرەتای هەشتاکانەوە بە مارکسیزم ئاشنا بووم و لەگەڵ

کۆمەڵەی ڕەنجدەرانی کوردستان دەستم بە سیاسەت کردن کرد و هەر زوو لە کۆمەڵە و حیزبی کۆمونیستی ئێران و پاشان مارکسیزمی شۆڕشگێڕ و کۆمونیزمی کرێکاری، کە لەدەروونی هەمان ئەو حیزبەدا سەریان هەڵدا نزیکبوومەوەو لە٢١ تەمموزی ١٩٩٣ دا یەکێک لە ٢٥٠ کەسە پێکهێنەرەکەی حیزبی کۆمونیستی کرێکاریی عێراق بووم وپاشان لە ساڵی ٢٠٠٤ و٢٠٠٥ لە ئەنجامی دروست بوونی جیاوازی و سەرهەڵدانی کێشەکان ناچار بە چوونە دەرەوە لە حککع کراین ولەساڵی ٢٠٠٥ دا لە دامەزرێنەرانی حیزبی کۆمونیستی کرێکاریی چەپی عێراق بووم. ئێستا زیاتر لە پێنج ساڵە ئەندامی هیچ حیزبێک نیم و وەک کۆمونیستێک چالاکیەکانم دەکەم. من لە سەردەمی ڕاپەڕین و پێکهاتنی شوراکاندا هەڵسوراوی شورای گەڕەکی شێخ محەدینی سلێمانی و ئەندامی شورای سەرتاسەری شار بووم.لە ئاوارەییەکەشدا لە دامەزرێنەرانی شورای کەمپی ئاوارەیی دووئاو بووم لە ئێران. من لە مانگی ئابی ساڵی١٩٨٩ هەتا مانگی سەپتامبەری ١٩٩١ لە کارگەی شوشەی ڕومادی کارم کردوە و پاشان لە ئۆکتۆبەری ١٩٩١ خۆم گواستەوە بۆ کارگەی چیمەنتۆی طاسلوجە . لە ساڵی ١٩٩٨ ەوە لە ئەڵمانیا دەژیم.

دەنگەکان – "بزووتنەوەی هەرەوەزی" ئەم دەستەواژەیە بۆ تۆ چی دەگەیەنێت ؟

سەرەتا ولەوەڵامی یەکەم پرسیارتاندا ، من پێموایە کە تەنها دەستەواژەکە بەڕووتی پێناسەیەکی تەواوو پڕ بە پێستی ئامانجەکە بەیان ناکات و بۆیە دەبێت قسەو پێناسەیەک بۆ بزوتنەوەکە، بزوتنەوەی هەرەوەزی بکەین، کە ئەویش بریتیە لە کۆبوونەوەی هێزێکی لە بن نەهاتووی ئینسانەکان لەدەوری یەکتر ولە پێناو یەکتردا بۆ دابینکردنی ژیانێکی ئاسوودەو باشتر بۆ هەر هەموویان بە بێ جیاوازی. ئەوەی کە چۆن چۆنی و گەڕەنتیی بەردەوامیی و بەسەرکەوتن گەیاندنی دوا ئامانجەکەی لە چی دایە؟ ئەوە دواتر دێمە سەری.

دەنگەکان – بە بۆچوونی تۆ هەرەوەزییەکان ئامرازی ڕیفۆرمکردن یان ئەڵتەرناتیڤن؟

هەرەوەزییەکان بۆئەم سەردەمە من ئاوا دەیبینم ، کە لە ئێستادا دەست بردنە بۆ کۆمونە سەرەتاییەکان بەڵام لە هەناوی نەهەنگی سەرمایەداریی دەندەدا، بۆیە لە ئێستادا تەنها ڕیفۆرمە و نەبووەتە ئەڵتەرناتیڤ، بەڵام هیچ بێ هیوا نیم لەوەی کە گەر ئەوانەی دەیانەوێ دنیا بە قازانجی مرۆڤایەتی بگۆڕن ، هاوکار و پشتیوانی ئەم بزوتنەوەیە بن ئەوا بە دەنیاییەوە دەگۆڕێت بۆ

دەسەڵاتی ڕاستەوخۆی خەڵکی کەواتە دەبێتە ئەڵتەرناتیڤ.

دەنگەکان – بە پشتبەستن بە کامە بنەما و ئەزموون هەرەوەزییەکان دەخرێنە خانەی ئامانجی بزووتنەوەی ڕیفۆرمیستی یان خزمەتکردن بە مانەوەی سیستەمە چینایەتییەکە ؟

هەرەوەزییەکان یاخود بزوتنەوەی هەرەوەزی، نە کۆمەڵەیەکی خێرخوازیی سەر بە ئایین و مەزهەبێکن کە ببێتە وەسیلەی بازاڕگەرمیی سەنعەتکارانی دین، وە نە ڕێکخراوەیەکی دروستکراوی کۆمپانیا ئابووری و بازرگانییەکانی بازاڕی سەرمایەیە، تا خزمەت بە مانەوەی سیستەمی چینایەتی بکات، بەڵکو ئەوە کەسی هیچ کارە و دوورە دەستە، کەسی بە ئەڵتەرناتیڤە، کە لەهەر شوێنێکدا هەرەوەزییەکان دروست بوو لە جیاتی پشتیوانیکردن و هاوکاری و ڕێکخستن و گەورە کردن و هەوڵدان بە ئەوەی ئەو هەزە ببێتە بەدیل بە شکستیدا دەبات و هەزارو یەک ناوو ناتۆرەی ڕیفۆرمیستی و خزمەتکاری سیستەمی چینایەتی دەخاتە پاڵ. لە لایەکی تریشەوە گەر هەرەوەزییەکان ئاگاهانە و هوشیارانە دەستی بە نەبرێت و ڕێک نەخرێت، بێگومان بەرجوازی دەسەڵاتداران هەرگیز بینەر نەبوون و نابن و حەتمەن دەست وەر دەدەنە ناو هەموو وردەکاریەکانی هەرەوەزییەکان و دەیقۆزنەوە بۆ خۆیان و ئەو کاتە هەرەوەزییەکان ، نەک هەر دەبنە ڕیفۆرمیست، بەڵکو ڕێک دەبنە ڕێکخراوە زەردەکانی سەر
بە دەسەڵاتی سەرمایە.

دەنگەکان – کەسانێك ئاوای دەبینن، ئەم کارە هەرەوزییانەی کە لە ناوچەی خانەقین دەستی بە براوە، لە بنچینەدا کاری دەسەڵاتە و دەبێت فشار بە دەسەڵات ببرێت لە جیاتی کاری هەرەوەزی. ئەی ئێوە ئەوە چۆن دەبینن؟

نە خێر من هەرگیز پێم وانییە، کە ئەمەی وا ئێستا هەرەوەزییەکانی خانەقین دەیکەن کاری دەسەڵات بێت و دەبێت بە فشار بەسەر دەسەڵاتدا بیسەپێنین، چونکە بە بڕوای من تەنها ئەو کەسانە وا دەڵێن، کە کاری هەرەوەزی تەنها لە دروستکردن وتەواو کردنی پرۆژەی قوتابخانەیەک یان خەستەخانەیەکدا دەبینن ، کە دیارە ئەمە بە تەنها ، کاری دەسەڵاتە و دەبێت ئەو بیکات، بەڵام بەبڕوای من کاری هەرەوەزی تەنها ئەوە نییە و زۆر لەوە فراوانترە. چونکە کاری هەرەوەزییەکان بریتییە لە هێنانە مەیدانی هێزی سەربەخۆی خەڵک و دروستکردنی بڕوا بە خۆ بوون و پێکەوەگرێدانی ئەو هێزانە و گەڕانەوەی ئیرادە بە خودی خەڵکی، تا لەوڕێوە بتوانێت فەری

چەنیەتی بەدەستەوەگرتنی دەسەڵات و بەڕێوەبردنی کۆمەڵگە ببێت. کەواتە کاتێک کە ئەو هەرەوەزیانە دەست دەدەنە پرۆژەیەکی لە شێوەی دروستکردنی قوتابخانەیەک و دواتر لەسەردەستی خۆیاندا تەواو دەبکرێت، ئەوا هەر خۆشیان دەبێت چەنیەتی دەست بە کار بوون خوێندن لەو قوتابخانەیە و بڕیار لەسەر شێوازی وانە خوێندن و وەرگرتنی مامۆستاکان و .جۆرو ناوەرۆکی دەرسەکان دەدەن..

دەنگەکان – چۆن دەتوانین هەرەوەزییەکان بە ئەڵتەرناتیڤ ببینین، ئەو گۆڕانە پۆزەتیڤانە چین، کە هەرەوەزییەکان وەك ڕەتکەرەوەی کردەوەیی سیستەمە چینایەتییەکە نیشاندەدەن، چ کارایییەکیان لەسەر خێراکردن و بەهێزکردنی ڕەوتی گۆڕانی کۆمەڵایەتی و کولتووریی و ڕۆشنبیریی گشتی دەبێت ؟

هەروەک لەسەرەوە ئاماژەم پێدا ، هەرەوەزیەکان وەسیلەی گەڕانەنەوەو ئیرادەیە بە تاکی کۆمەڵگە، بۆیە کاتێک تاک موماریسەی هەزوتوانایی و ئیرادەی سەربەخۆی خۆی دەکات، ئەو کات بیر لە هێزی گشتی و سەربەخۆی کۆمەڵگە دەکات و لەوەوە لەگەڵ تەواوی هاوچینەکان و هاوکارەکانی تری بیر لەوە دەکاتەوە کە بەرهەمی کاری ڕۆژانە و تەواوی هۆشیاریەکان لە پێناو گەشەی کۆمەڵگەدا دەبێت زیاتر گەشەی پێبدرێت و کۆ بکرێتەوەو هەماهەنگ بکرێت.و لەرێوە خێراکردنی ڕەوتی گۆڕانی کۆمەڵایەتی لە هەموو ڕوویەکەوە دەست پێ دەکات و ئیتر وردە وردە کاروبیرکردنەوە دەچێتە سەر چەنیەتی دروست کردنی هێزی گشتی و سەرتاسەری کە ئەویش هێزی کۆبوونەوە گشتیەکانی خەڵکە لە شوێنی کار و ژیانیاندا.ئەوکات ئیتر .ئەلتەرناتیڤ بریتی دەبێت لەوهێزە کەکراوەیە و نوێنەرانی هەڵبژێردراوی ئەو کۆبوونەوە گشتیانە .

دەنگەکان – چ ئاسۆ و ئامانجێك لە سەرهەڵدانی بزووتنەوەی هەرەوەزی لە هەرێمی کوردستان و خۆرهەڵاتی ناوین دەبینیت ؟

تاکە ئاسۆیەک کە لەم بزوتنەوەی هەرەوەزیانەدا لەم ناوچەیەدا دەیبینم، ئەوەیە کە خەڵک بە گشتی وە بە تایبەت خەڵکی کرێکار و زەحمەتکێش جیتر خۆشخەیاڵ نەبن بەدەسەڵاتە چەوسێنەرکانی سەریان و لە هەوڵی خۆهوشیارکردنەوەو کۆکردنەوەی هێزی خۆیان و کۆبوونەوە لەدەوری یەکتردا بن.

دەنگەکان – لە ڕووی مێژووییەوە، ئایا بزووتنەوەی هەرەوەزی لە ناوچەی لەدایکبوون و ژیانی خۆت هەبووە یان بەخۆت تاکو ئێستا

لەنێو هەرەوەزییەك ژیاوی ؟

بە بڕوای من بزوتنەوەی شورایی لە ئازاری 1991 دا، کە لە زۆربەی هەرە زۆری شاروشارۆچکەکانی کوردستانی عێراقدا بەکردەوە دەستی برد بە کۆنوونەوە گشتییەکان و پێکهێنانی شوراکان ، تا ئێستا ڕۆشنترین باشترین نمونەی کاری هەرەوەزی و هێنانە مەیدانی هێزی خەڵکی بوو ، وە منیش خۆم یەکێک بووم لەو دەیان و سەدان هەڵسوڕاوو و نوێنەرانەی کە لە ڕێگای کۆبوونەوە گشتییەکانی خەڵکییەوە هەڵبژێردرابووم و لە ماوەی ئەو چەند هەفتە کەمەی تەمەنی شوراکاندا کرێکارانی کارگەکان و گەڕەکەکان و فەرمانگەکان توانیان زۆربەی هەرە زۆری کارو پێداویستییەکانی ژیانیان لە نمونەی دامەزراندنی خەستەخانە بچوکەکان و پاککردنەوەی شارو ڕێگاوبانەکان، کەلەدوای ڕاپەڕین تێکشکابوون و زیانیان پێگەیشتبوو ، پەیداکردنی خواردن و دابەشکردنی لە ڕێگای ئەو نوێنەرانەوە بە سەر خەڵکیدا و بەڕێوەبردنی زۆرێک لە فەرمانگەکان و بەشێکی بەرچاوی کارگەکان لەلایەن خودی خەڵکەوە، لە کاتێکدا کە هێزەکانی بەرەی کوردستانیی حیزبە قەومی و ئیسلامییەکان خەریکی دزی و جەردەیی و پاراستنی سەرۆک جاش و بەڕێوەبەرانی کارگاکان و دەوڵەمەندانی تاوانباری کوردستان بوون..جگەلەوەش تەنانەت لە ئاوارەییەکەشدا کاتێک کە من لە کەمپی ئاوارەیی (دووئاو) بووم یەکێ لە جوانترین و کاراترین نمونەکانی دەسەڵاتی خەڵک و دەسەڵاتی کۆبوونەوەگشتییەکان ، ئەو شورایە بوو کە لەو کەمپەدا لەلایەن خودی ئەو خەڵکەوە لە ڕێگای کۆبوونەوەی گشتیی ئاوارەکانی ئەو کەمپەوە پێکهات و ئەو شورایە توانی لەوماوەی چوارهەفتەی کارکردنیدا باشترین نمونەی دەسەڵاتی خەڵکی بێت و هیچ کارێک بە بێ گەڕانەوە بۆ خەڵکی نەکات.
ئەوەی کە زۆر گرنگە دەبێت ئیشارەی پێبدرێت ئەوەیە کە ئەم بزوتنەوەیە هەم لە کوردستان و هەم لە ئاوارەییەکەشداکەسە سۆسیالیست چەپ و کۆمونیستەکان، کەسە هۆشیار و ئازادیخوازەکان کە بڕوایان بەوبوو کە تەنها کاری شورایی و هەرەوەزی و کۆبوونەوەگشتییەکانی خەڵک دەتوانێت کۆمەڵگە لە جەوسانەوەو سەرکوت ڕزگار بکات و دنیای سۆسیالیست بەدیبێت، هەر ئەوانە دەست پێشخەر و چالاکی ئەو شورا و کۆبوونەوە گشتیانە بوون. وە هەر دەبێت بەرەی چەپ کۆمونیستی بەو هەستێت و ئەنجامی بدات.

دەنگەکان – ئایا هەروزییەکان تەنیا ئاڵووێرکردنی کۆمەکی کۆمەڵایەتین، یان واوەتر لەوە دەتوانن ببنە ئەڵتەرناتیقی بەرهەمهێنان و بەکاربردنی باوی بۆرجوازییانەی ئێستا؟

وە من هەرچەندە هەوڵ و کارە هەرەوەزیەکان کوردستانی سوریام بە چاوی خۆم نە دیوە، بەڵام زۆرێک لە بەڵگەکانی وەک کۆبوونەوە گشتیەکانی شاروشارۆچکەکان و ڕێژەی بەرزی ژنان لەوە، بوونی هەزی بەرەنگار بوونەوەیەکی بەهێزە بەرووی تاریکی کۆنەپەرستی بانگەوازو کاری بەکردەوە لە پێناو یەکسانیی هەمەلایەنەی ژن و پیاوو زۆر کاری تریش بەڵگەی ئەوە دەدەن بە دەستەوە کە دەسەڵاتی خودی خەڵک و کۆبوونەوەگشتیەکان و شەوازێک لە کاری شورایی هەرەوەزیی بەرز لەوە بوون هەیە، دیارە ئەمە بەلەبەرچاوگرتنی ئەوەش کە هەشتا من گومانم هەیە لەوەی کە ئایا حیزبی دەسەڵاتدار لەوە تا چەندە لەو دەستکەوتانە پشتیوانیی بەردەوام دەکات..

دەنگەکان – ئایا هەر ئێستا هیچ ئەزموونێکی کردەیی و جێکەوتوو یان پەرەسەندوو لە هەرێمی کوردستان و خۆرهەڵاتی ناوین دەبینیت ؟

لە وەڵامی دوا دوو پرسیارتاندا دەمەوێ ئەوە بڵێم کە ڕۆڵی گرنگ و سەرەکی لە گەشەی هەرەوەزیەکان و گەشەپێدانی کۆبوونەوە گشتیەکانی خەڵکی لە شوێنی کاروژیان و بەرفراوانکردنەوەی، تەنها و تەنها لە گرەوی هاتنە مەیدانی ڕاشکاوانە بوێرانەی خودی خەڵکە لە پێناو پاراستن وگەشەدان بە ژیاندا. وە لە پێناو ئەمەشدا دەبێت کۆمونیستەکان، چەپەکان و سۆسیالیستەکان ڕۆڵی سەرەکی بەرچاویان هەبێت لە کۆکردنەوەو ڕێکخستنی ئەو توانا هەزە شاراوەیەی خەڵکیدا، چونکە ئەوە تەواو ڕوونە کە ژیانی هەرەوەزی و دنیای بێچەوسانەوە ، دنیای ئازاد و سۆسیالیست دنیایەک کە خودی خەڵکی لە ڕێگای ،کۆبوونەوەی گشتی وهەڵبژاردنی نوێنەرانی خۆی و پێکهێنانی شوراکان دەمەزراندنی دەسەڵاتی شورایی و دواجار بەدیهێنانی سۆسیالیزم و دنیایەک کە تیایدا لە هەمووکەس بەپێی توانای بە هەموو کەس بە پێی پێویستی، دابمەزرێ بە بێ ئەو ڕۆڵە سەرەکیە ، بوونی نابێت و بۆرجوازی وچەوسێنەران بەردەوام دەبن لە دەسەڵاتی سەرکوتگەرانەیان.

لە کۆتایی قسەکانمدا لێرەوە ڕێگە بە خۆم دەدەم کە دەستی ڕێز و ستایش و هاوکاری بۆ هەموو کرێکاران و زەحمەتکێشانی بەشداربوو لە هەرەوەزیەکانی خانەقین و دەوروبەری وهەروەها کەسە چەپ و سۆسیالیست و کۆمونیستەکان و هەڵسوڕاوانی بزوتنەوەی هەرەوەزی ، بە سنگەوە بگرم داوا دەکەم کە هەر کەسێک و هەر حیزب و ڕێکخراوە و لایەنێک کە خۆی بە پارێزەری سۆسیالیزم دەزانێ ، دوور لە ڕوانگەو کاری سیکتاریستی پشتیوانی، لەم هەرەوەزیانە بکات لە هەوڵی ئەوەدا بێت، کە ئەم هەرەوەزیانە تەسلیم بە دەسەڵات نەکرێت و تەنانەت

ڕێگەش نەدرێت کە لەگەڵ ئۆرگانەکان یان ڕێکخراوەزەردەکانی دەسەڵاتدا تێکەڵ بکرێت وە یان بتوێنرێتەوە، چونکە بۆچونێکی وام گوێ لێبووە کە گوایە گەر هێزی خەڵکی لە دەسەڵتدا بەشدار نەبێت ، ئەوا هیچ بۆ هیچ ناکات ، بەڵام من بە پێچەوانەوە دەیبینم و هەر کاتێک وای لێکرا، ئەوا دەبێت دەست لە هەرەوەزیەکان هەموو ئەوەش کە لەو ڕێگایەوە بەدەستی دەهێنین بشێین و جارێکیتر هەموو کارەکان سەرلەنوێ دەست پێبکەینەوە…..

سوپاس ڕێزی زۆریشم بۆ ئەم دەرفەتەش کە پێتان دام. هەر سەکەوتوو بن

ستاری چیمەنتۆ
16.03.2017